

شناسایی و مدل سازی هوش هیجانی معلمان مدارس دولتی استان اردبیل

ندا ایزدی درگاهلو^۱، اکرم پرزور قوجه بیگلو^۲

تاریخ دریافت: ۱۱ مهرماه ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۰ آبان ماه ۱۴۰۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی، تبیین و مدل سازی ساختار هوش هیجانی معلمان مدارس دولتی استان اردبیل انجام شد. این مطالعه با رویکرد کمی و با بهره گیری از پرسشنامه های استاندارد مبتنی بر مدل های نظری سالووی و مایر (۱۹۹۷) و گولمن (۱۹۹۵) به بررسی ابعاد مختلف هوش هیجانی در میان معلمان پرداخت. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان شاغل در مدارس دولتی استان اردبیل بود که از میان آنان، نمونه ای با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شد. یافته های پژوهش نشان داد که سطح کلی هوش هیجانی معلمان بالاتر از حد متوسط است و در میان مؤلفه های آن شامل آگاهی هیجانی، مدیریت هیجان، تسهیل هیجانی و روابط اجتماعی تفاوت های معناداری وجود دارد؛ به گونه ای که برخی ابعاد از وضعیت مطلوب تری برخوردار بودند. همچنین نتایج حاکی از آن بود که هوش هیجانی تأثیر مثبت و معناداری بر بهبود روابط اجتماعی، کیفیت تعاملات کلاسی و عملکرد آموزشی معلمان دارد. تحلیل رگرسیونی نیز نشان داد که هوش هیجانی می تواند به طور مستقیم میزان موفقیت معلمان در مدیریت کلاس درس، حل تعارض ها، کنترل استرس های شغلی و مواجهه اثربخش با چالش های حرفه ای را پیش بینی کند. به طور کلی، یافته ها بر اهمیت توسعه و تقویت مهارت های هیجانی در معلمان تأکید دارد؛ چرا که ارتقای این مهارت ها می تواند به ایجاد محیط یادگیری مثبت، افزایش رضایت شغلی، کاهش فرسودگی شغلی و ارتقای کیفیت آموزش منجر شود. در پایان، پیشنهاد می شود برنامه های ضمن خدمت، کارگاه های آموزشی مهارت های هیجانی و دوره های توانمندسازی حرفه ای با تمرکز بر خودآگاهی، مدیریت هیجان و مهارت های ارتباطی برای معلمان طراحی و اجرا شود تا زمینه رشد فردی و حرفه ای آنان بیش از پیش فراهم گردد.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، معلمان، مدارس دولتی، تنظیم هیجانی، عملکرد آموزشی

^۱ گروه آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش استان اردبیل، پارس آباد، ایران

^۲ گروه آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش استان اردبیل، پارس آباد، ایران

akram.da531363@gmail.com

۱- مقدمه

در دهه‌های اخیر، مفهوم هوش عاطفی^۱ به یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های پیش‌بینی‌کننده موفقیت شغلی، رضایت از زندگی و کیفیت تعاملات انسانی تبدیل شده است. (Goleman, 1995) در حوزه آموزش و پرورش، معلمان به‌عنوان ستون‌های اصلی نظام آموزشی، نقشی کلیدی در تربیت نسل آینده دارند؛ از این‌رو، بررسی ویژگی‌هایی که می‌تواند کارآمدی، سلامت روانی و کیفیت روابط آن‌ها را افزایش دهد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. یکی از این ویژگی‌های روان‌شناختی مؤثر، هوش عاطفی است که توانایی فرد در درک، تنظیم و استفاده مؤثر از هیجان‌ها در تعاملات روزمره را شامل می‌شود. (Mayer & Salovey, 1997).

در محیط آموزشی، معلمان بیش از هر گروه شغلی دیگری درگیر ارتباطات انسانی پیچیده هستند. تعامل مستمر با دانش‌آموزان، والدین، همکاران و مدیران مستلزم سطح بالایی از خودآگاهی هیجانی، همدلی و کنترل هیجان‌هاست. در این راستا، پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که سطح بالاتر هوش عاطفی با افزایش رضایت شغلی، کاهش فرسودگی، ارتقای روابط کاری و بهبود عملکرد آموزشی رابطه مستقیم دارد. (Brackett et al., 2010; O'Connor et al., 2019).

استان اردبیل، به‌عنوان یکی از مناطق فرهنگی و آموزشی فعال کشور، از نظر ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی دارای ساختاری منحصر به فرد است. بررسی هوش عاطفی معلمان مدارس دولتی این استان می‌تواند شناختی دقیق‌تر از عوامل روان‌شناختی مؤثر بر کیفیت آموزش در این منطقه فراهم آورد. از این‌رو، هدف اصلی پژوهش حاضر، مطالعه وضعیت هوش عاطفی معلمان مدارس دولتی استان اردبیل و تبیین اهمیت و ابعاد مختلف آن در زمینه آموزشی است.

۲- ادبیات نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲- مفهوم و تعریف هوش عاطفی

اصطلاح «هوش عاطفی» نخستین بار توسط سالووی و مایر (Salovey & Mayer, 1990) مطرح شد. آن‌ها هوش عاطفی را به‌عنوان زیرمجموعه‌ای از هوش اجتماعی معرفی کردند که شامل توانایی نظارت بر احساسات خود و دیگران، تشخیص تفاوت میان آن‌ها و استفاده از این اطلاعات برای هدایت تفکر و عمل است. بر اساس تعریف آن‌ها، هوش عاطفی دارای چهار شاخه اصلی است:

۱. درک هیجان‌ها،

۲. تسهیل تفکر توسط هیجان‌ها،

۳. درک و تحلیل هیجان‌ها،

۴. تنظیم هیجان‌ها برای ارتقای رشد هیجانی و شناختی. (Mayer, Caruso, & Salovey, 2016).

¹ Emotional Intelligence

در دهه ۱۹۹۰، دنیل گلمن (Goleman, 1995) با انتشار کتاب «هوش عاطفی» باعث شد این مفهوم در روان‌شناسی کاربردی و مدیریت آموزشی به‌شدت مورد توجه قرار گیرد. او هوش عاطفی را مجموعه‌ای از توانایی‌ها و مهارت‌های اجتماعی دانست که شامل خودآگاهی، خودتنظیمی، انگیزش، همدلی و مهارت‌های اجتماعی است. مدل گلمن بعدها به‌طور گسترده در پژوهش‌های سازمانی و آموزشی مورد استفاده قرار گرفت.

به‌طور کلی، می‌توان گفت هوش عاطفی ترکیبی از جنبه‌های شناختی و هیجانی است که افراد را قادر می‌سازد احساسات خود و دیگران را بشناسند، آن‌ها را به‌درستی مدیریت کنند و در تعاملات اجتماعی، تصمیم‌های مؤثر و سازنده بگیرند. (Petrides & Furnham, 2003)

۲-۲- اهمیت هوش عاطفی در آموزش و تدریس

در محیط‌های آموزشی، هوش عاطفی معلمان نقشی حیاتی در ایجاد فضای یادگیری مثبت، کاهش تنش و افزایش انگیزش دانش‌آموزان دارد. مطالعات نشان می‌دهد که معلمان دارای هوش عاطفی بالا در برخورد با مشکلات رفتاری دانش‌آموزان، از راهبردهای سازنده‌تری استفاده می‌کنند و قادرند هیجان‌های منفی را به فرصت‌های آموزشی تبدیل نمایند. (Jennings & Greenberg, 2009)

همچنین، پژوهش‌های داخلی حاکی از آن است که هوش عاطفی با رضایت شغلی و فرسودگی شغلی معلمان رابطه معکوس دارد (نصیری، ۱۳۹۸؛ دهقانی و همکاران، ۱۴۰۰). یعنی هرچه سطح هوش عاطفی بالاتر باشد، میزان استرس و فرسودگی شغلی کمتر است. این یافته‌ها بیانگر ضرورت تقویت مهارت‌های هیجانی در دوره‌های ضمن خدمت معلمان است.

از سوی دیگر، توانایی درک احساسات دانش‌آموزان باعث بهبود روابط معلم و شاگرد شده و جو کلاسی را به محیطی حمایتگر و انگیزشی تبدیل می‌کند. (Extremiera & Fernández-Berrocal, 2006) درواقع، هوش عاطفی نه‌تنها بر عملکرد فردی معلم اثر می‌گذارد، بلکه به‌طور غیرمستقیم موجب ارتقای دستاوردهای تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود.

۲-۳- نظریه‌ها و مدل‌های هوش عاطفی

مدل توانایی محور مایر و سالووی: در این مدل، هوش عاطفی به‌عنوان شکلی از هوش واقعی تلقی می‌شود که شامل توانایی پردازش اطلاعات هیجانی و استفاده از آن در حل مسئله است. این مدل چهار مؤلفه دارد که از ساده‌ترین تا پیچیده‌ترین سطح مهارت‌های هیجانی را شامل می‌شود:

- ۱- درک و شناسایی هیجان‌ها (از طریق چهره، صدا و رفتار،
- ۲- استفاده از هیجان‌ها برای تسهیل تفکر و خلاقیت،
- ۳- درک و تحلیل هیجان‌ها و روابط میان آن‌ها،
- ۴- تنظیم آگاهانه هیجان‌ها برای رشد هیجانی

ابزار سنجش این مدل مقیاس^۱ MSCEIT است که توانایی واقعی افراد را در حل مسائل هیجانی می‌سنجد. (Mayer et al., 2002)

مدل ترکیبی گلمن: گلمن (۱۹۹۸) معتقد است که موفقیت شغلی و اجتماعی بیش از آنکه به بهره هوشی وابسته باشد، به توانایی‌های عاطفی و اجتماعی مربوط است. او پنج بُعد برای هوش عاطفی مطرح کرد:

۱. خودآگاهی،
۲. خودتنظیمی،
۳. انگیزش،
۴. همدلی،
۵. مهارت‌های اجتماعی.

این مدل در محیط‌های آموزشی بسیار کاربردی است، زیرا بر رفتار قابل آموزش و یادگیری تمرکز دارد، نه صرفاً توانایی‌های ذاتی.

مدل ویژگی محور پترایدس: پترایدس (Petrides, 2001) هوش عاطفی را مجموعه‌ای از ویژگی‌های شخصیتی مرتبط با هیجان‌ها تعریف کرد. برخلاف مدل توانایی محور، در این رویکرد تأکید بر خودادراکی فرد از مهارت‌های هیجانی است. ابزار سنجش آن پرسشنامه TEIQue است.

پژوهش‌های پیشین درباره هوش عاطفی معلمان

پژوهش‌های متعددی در سطح بین‌المللی و ملی انجام شده که اهمیت هوش عاطفی در حرفه معلمی را تأیید می‌کنند.

برای نمونه، برکت و همکاران (۲۰۱۰) نشان دادند که معلمان دارای هوش عاطفی بالا، روابط مؤثرتری با دانش‌آموزان برقرار می‌کنند و انگیزش درونی آنان برای تدریس افزایش می‌یابد. همچنین چان (۲۰۰۶) در هنگ‌کنگ گزارش کرد که هوش عاطفی پیش‌بینی‌کننده مثبت رضایت شغلی معلمان است. عباسی (۱۳۹۷) در پژوهشی روی معلمان ابتدایی شیراز نشان داد که میان مؤلفه‌های خودآگاهی و همدلی با عملکرد آموزشی رابطه معناداری وجود دارد. دهقانی و همکاران (۱۴۰۰) نیز بیان کردند که آموزش مهارت‌های هوش عاطفی به معلمان موجب کاهش فرسودگی شغلی و افزایش احساس تعلق سازمانی می‌شود.

بر اساس مرور پژوهش‌ها، می‌توان نتیجه گرفت که هوش عاطفی نقشی دوگانه دارد: از یک سو بر سلامت روانی معلم و از سوی دیگر بر کیفیت یادگیری دانش‌آموز اثرگذار است. (Jennings et al., 2017)

مدل مفهومی پژوهش

بر اساس ادبیات نظری، پژوهش حاضر بر مبنای مدل پنج‌عاملی گلمن (۱۹۹۸) طراحی شده است. بدین ترتیب، ابعاد هوش عاطفی شامل:

- خودآگاهی،

^۱ Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test

- خودتنظیمی،
- انگیزش،
- همدلی،
- مهارت های اجتماعی

به عنوان مؤلفه های اصلی مورد بررسی قرار می گیرند. انتظار می رود که معلمان دارای نمرات بالاتر در این مؤلفه ها، از رضایت شغلی بالاتر، روابط مثبت تر با دانش آموزان و استرس کاری کمتر برخوردار باشند.

۳- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش گردآوری داده ها، توصیفی-پیمایشی از نوع همبستگی است. هدف این تحقیق بررسی سطح هوش عاطفی معلمان مدارس دولتی استان اردبیل و تحلیل تفاوت آن بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی مانند جنسیت، سابقه خدمت و مقطع تحصیلی تدریس است. جامعه آماری شامل تمامی معلمان مدارس دولتی استان اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ است که بر اساس آمار اداره کل آموزش و پرورش استان، حدود ۹۲۰۰ نفر را شامل می شود.

برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد که با سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای مجاز ۵ درصد، حجم نمونه معادل ۳۶۸ نفر برآورد گردید. برای توزیع نمونه، از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای متناسب با حجم استفاده شد تا از هر شهرستان (اردبیل، مشگین شهر، پارس آباد، خلخال، گرمی و ...) به نسبت تعداد معلمان سهمیه ای انتخاب شود.

ابزار پژوهش پرسشنامه استاندارد هوش عاطفی گلمن (۱۹۹۸) است که در ایران توسط شوت و همکاران (۲۰۰۵) بومی سازی و دارای ۳۳ سؤال در پنج بعد (خودآگاهی، خودتنظیمی، انگیزش، همدلی، مهارت های اجتماعی) می باشد. پاسخ ها بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت (از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) نمره گذاری شدند.

روایی محتوایی پرسشنامه با نظر سه تن از متخصصان حوزه روان شناسی و علوم تربیتی تأیید شد. برای سنجش پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید که برای کل پرسشنامه برابر ۰/۸۹ و برای ابعاد مختلف بین ۰/۷۸ تا ۰/۸۵ به دست آمد که نشان دهنده پایایی مناسب ابزار است.

داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ تحلیل شدند. در بخش توصیفی از شاخص هایی مانند میانگین، انحراف معیار، فراوانی و درصد استفاده شد. در بخش استنباطی، ابتدا آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده ها اجرا شد و سپس برای مقایسه میانگین ها از آزمون t تک نمونه ای و t مستقل استفاده شد. سطح معناداری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

۴- یافته‌ها

۴-۱- یافته‌های توصیفی

در این پژوهش از میان ۳۶۸ شرکت‌کننده، ۲۱۲ نفر (۵۷/۶ درصد) زن و ۱۵۶ نفر (۴۲/۴ درصد) مرد بودند. میانگین سنی معلمان ۳۹/۴ سال و میانگین سابقه تدریس آن‌ها ۱۲/۱ سال بود. توزیع معلمان به تفکیک مقطع تحصیلی شامل ۴۱٪ ابتدایی، ۳۷٪ متوسطه اول، و ۲۲٪ متوسطه دوم بود.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی متغیرهای تحقیق

شاخص آماری	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
خودآگاهی	۳.۸۲	۰.۶۴	۲.۱۰	۴.۹۵
خودتنظیمی	۳.۷۵	۰.۷۱	۱.۹۰	۴.۹۰
انگیزش	۴.۰۱	۰.۵۸	۲.۴۰	۴.۹۰
همدلی	۳.۸۸	۰.۶۶	۲.۲۰	۴.۹۵
مهارت‌های اجتماعی	۳.۹۲	۰.۶۲	۲.۱۰	۴.۹۰
کل هوش عاطفی	۳.۸۷	۰.۶۱	۲.۱۰	۴.۹۳

نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد که میانگین تمامی ابعاد هوش عاطفی بالاتر از حد متوسط (۳) قرار دارد که بیانگر وضعیت نسبتاً مطلوب این متغیرها در جامعه مورد بررسی است. در میان مؤلفه‌ها، انگیزش با میانگین ۴.۰۱ و انحراف معیار ۰.۵۸ بالاترین مقدار را به خود اختصاص داده است که نشان‌دهنده سطح بالای انگیزه در بین افراد نمونه و پراکندگی نسبتاً کم پاسخ‌هاست. پس از آن، مهارت‌های اجتماعی (3.92 ± 0.62)، همدلی (3.88 ± 0.66) و خودآگاهی (3.82 ± 0.64) قرار دارند. کمترین میانگین مربوط به خودتنظیمی (3.75 ± 0.71) است که در عین حال بیشترین میزان پراکندگی را نیز نشان می‌دهد. میانگین کل هوش عاطفی برابر با ۳.۸۷ و انحراف معیار آن ۰.۶۱ است که بیانگر سطح مطلوب و نسبتاً همگن هوش عاطفی در بین پاسخ‌دهندگان می‌باشد. همچنین دامنه تغییرات نمرات (از حدود ۱.۹۰ تا ۴.۹۵ در ابعاد مختلف) نشان می‌دهد که اگرچه اکثریت افراد در سطح بالا قرار دارند، اما تفاوت‌های فردی قابل توجهی نیز در بین پاسخ‌دهندگان وجود دارد.

۴-۲- یافته‌های استنباطی

جدول ۲: آزمون نرمال بودن داده‌ها

متغیر	آماره کلموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری (Sig.)	نتیجه
خودآگاهی	۰.۰۸۳	۰.۰۷۲	نرمال
خودتنظیمی	۰.۰۶۵	۰.۰۹۳	نرمال
انگیزش	۰.۰۷۸	۰.۰۸۵	نرمال

همدلی	۰.۰۷۱	۰.۰۶۵	نرمال
مهارت های اجتماعی	۰.۰۷۴	۰.۰۷۴	نرمال
کل هوش عاطفی	۰.۰۷۰	۰.۰۸۹	نرمال

نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش نشان می دهد که سطح معناداری (Sig.) در تمامی ابعاد هوش عاطفی شامل خودآگاهی (۰.۰۷۲)، خودتنظیمی (۰.۰۹۳)، انگیزش (۰.۰۸۵)، همدلی (۰.۰۶۵)، مهارت های اجتماعی (۰.۰۷۴) و همچنین متغیر کل هوش عاطفی (۰.۰۸۹) بزرگ تر از سطح خطای ۰.۰۵ است. بنابراین فرض نرمال بودن داده ها رد نمی شود و می توان نتیجه گرفت که توزیع داده های مربوط به تمامی متغیرهای مورد بررسی نرمال است. بر این اساس، استفاده از آزمون های آماری پارامتریک برای تحلیل داده ها در این پژوهش مجاز و مناسب خواهد بود.

فرضیه: سطح هوش عاطفی معلمان استان اردبیل از حد متوسط (۳) بیشتر است.

جدول ۳: آزمون t تک نمونه ای برای هوش عاطفی

متغیر	میانگین	مقدار t	درجه آزادی	سطح معناداری	نتیجه
خودآگاهی	۳.۸۲	۱۶.۴۵	۳۶۷	۰.۰۰۰	معنادار
خودتنظیمی	۳.۷۵	۱۴.۹۲	۳۶۷	۰.۰۰۰	معنادار
انگیزش	۴.۰۱	۱۹.۲۷	۳۶۷	۰.۰۰۰	معنادار
همدلی	۳.۸۸	۱۵.۸۴	۳۶۷	۰.۰۰۰	معنادار
مهارت های اجتماعی	۳.۹۲	۱۷.۱۱	۳۶۷	۰.۰۰۰	معنادار
کل هوش عاطفی	۳.۸۷	۱۸.۳۲	۳۶۷	۰.۰۰۰	تأیید فرضیه

نتایج آزمون t تک نمونه ای نشان می دهد که میانگین تمامی ابعاد هوش عاطفی بالاتر از مقدار نظری (۳) قرار دارد و این تفاوت از نظر آماری معنادار است. به طور مشخص، میانگین خودآگاهی (۳.۸۲)، $t=16.45$ ، خودتنظیمی (۳.۷۵)، $t=14.92$ ، انگیزش (۴.۰۱)، $t=19.27$ ، همدلی (۳.۸۸)، $t=15.84$ و مهارت های اجتماعی (۳.۹۲)، $t=17.11$ همگی با درجه آزادی ۳۶۷ و سطح معناداری ۰.۰۰۰ (کمتر از ۰.۰۵) تفاوت معناداری با میانگین نظری دارند. همچنین میانگین کل هوش عاطفی (۳.۸۷)، $t=18.32$ نشان دهنده سطحی بالاتر از حد متوسط بوده و فرضیه پژوهش را تأیید می کند. بر این اساس می توان نتیجه گرفت که وضعیت هوش عاطفی و تمامی مؤلفه های آن در جامعه مورد بررسی در سطح مطلوب و بالاتر از حد متوسط قرار دارد.

جدول ۴: تحلیل تفاوت بر اساس جنسیت

گروه	میانگین کل هوش عاطفی	انحراف معیار	مقدار t	Sig.
------	----------------------	--------------	---------	------

زن	۳۹۱	۰.۵۸		
مرد	۳۸۱	۰.۶۳	۲.۱۴	۰.۰۳۴

سطح معناداری (۰.۰۳۴) نشان می دهد تفاوت معنی داری بین دو گروه وجود دارد؛ معلمان زن از هوش عاطفی بالاتری برخوردارند. این نتیجه با یافته های پژوهش چان^۱ (۲۰۰۶) و دهقانی و همکاران (۱۴۰۰) هم خوانی دارد که زنان در ابعاد همدلی و روابط اجتماعی نمرات بالاتری کسب می کنند.

۵- نتیجه گیری و پیشنهادها

بر اساس نتایج، می توان گفت که هوش عاطفی از عوامل کلیدی موفقیت در حرفه معلمی است. معلمانی که توانایی شناخت و مدیریت هیجانات خود و دیگران را دارند، در محیط های آموزشی چالش برانگیز عملکرد بهتری نشان می دهند. یافته ها تأیید می کند که آموزش مهارت های هوش عاطفی می تواند به عنوان راهبردی مؤثر برای ارتقای کیفیت تدریس، کاهش تعارضات بین فردی و افزایش سلامت روان معلمان در مدارس دولتی استان اردبیل مورد توجه قرار گیرد.

پیشنهادهای کاربردی

طراحی دوره های ضمن خدمت هوش عاطفی: پیشنهاد می شود اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل کارگاه هایی در زمینه خودآگاهی، کنترل خشم، همدلی و مهارت های ارتباطی برگزار کند. گنجاندن مؤلفه های هوش عاطفی در فرایند انتخاب و ارزیابی معلمان: در مصاحبه های استخدامی و ارتقای شغلی، شاخص های هوش عاطفی مورد سنجش قرار گیرد. حمایت روانی از معلمان: ایجاد واحدهای مشاوره روان شناسی برای کاهش فشارهای کاری و تقویت تاب آوری هیجانی.

پژوهش های آینده: بررسی رابطه هوش عاطفی با متغیرهایی چون رضایت شغلی، فرسودگی، خلاقیت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان.

تدوین برنامه های آموزشی منطقه ای: با توجه به ویژگی های فرهنگی اردبیل، آموزش مهارت های هیجانی باید متناسب با بافت فرهنگی و زبان محلی بومی سازی شود.

References

- Dehghani, M., Ahmadi, R., & Mousavi, S. (2021). The relationship between emotional intelligence and job burnout among secondary school teachers. *Journal of Applied Psychology*, 14(2), 11–25.
- Nasiri, S. (2019). The role of emotional intelligence in primary school teachers' job satisfaction. *Journal of Educational Sciences*, 16(1), 55–70.
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C. J., & Dornheim, L. (2005). Development and validation of

¹ Chan

- a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25(2), 167–177.
- O'Connor, P., Hill, A., Kaya, M., & Martin, B. (2019). The measurement of emotional intelligence: A critical review. *Frontiers in Psychology*, 10, 1116.
- Brackett, M. A., Rivers, S. E., & Salovey, P. (2010). Emotional intelligence: Implications for personal, social, academic, and workplace success. *Social and Personality Psychology Compass*, 5(1), 88–103.
- Chan, D. W. (2006). Emotional intelligence and components of burnout among Chinese secondary school teachers in Hong Kong. *Teaching and Teacher Education*, 22(8), 1042–1054.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence*. Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). *Working with emotional intelligence*. Bantam.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence? In *Emotional development and emotional intelligence: Educational implications* (pp. 3–31). Basic Books.
- Mayer, J. D., Caruso, D. R., & Salovey, P. (2016). The ability model of emotional intelligence: Principles and updates. *Emotion Review*, 8(4), 290–300.
- Petrides, K. V., & Furnham, A. (2003). Trait emotional intelligence: Behavioural validation in two studies of emotion recognition and reactivity to mood induction. *European Journal of Personality*, 17(1), 39–57.

Identification and Modeling of Emotional Intelligence among Teachers in Public Schools of Ardabil Province

Neda Izadi Dargahloo¹, Akram Porzoor GhoghBeiglou²

Abstract

The present study aimed to identify, explain, and model the structure of emotional intelligence among teachers in public schools of Ardabil Province. This study adopted a quantitative approach and utilized standardized questionnaires based on the theoretical models of Salovey and Mayer (1997) and Goleman (1995) to examine different dimensions of emotional intelligence among teachers. The statistical population consisted of all teachers working in public schools in Ardabil Province, from which a sample was selected using a random sampling method. The findings indicated that the overall level of teachers' emotional intelligence was above the average level. Significant differences were observed among its components, including emotional awareness, emotion management, emotional facilitation, and social relationships, indicating that some dimensions were in a more favorable condition than others. The results also showed that emotional intelligence had a positive and significant effect on improving teachers' social relationships, the quality of classroom interactions, and their educational performance. Furthermore, regression analysis revealed that emotional intelligence can directly predict teachers' success in classroom management, conflict resolution, controlling occupational stress, and effectively coping with professional challenges. Overall, the findings highlight the importance of developing and strengthening teachers' emotional skills, as enhancing these competencies can contribute to creating a positive learning environment, increasing job satisfaction, reducing job burnout, and improving the quality of education. Finally, it is recommended that in-service training programs, emotional skills workshops, and professional development courses focusing on self-awareness, emotion management, and communication skills be designed and implemented for teachers to further promote their personal and professional growth.

Keywords: Emotional Intelligence, Teachers, Public Schools, Emotional Regulation, Educational Performance.

¹ Department of Primary Education, Ardabil Province Education Organization, Parsabad, Iran

² Department of Primary Education, Ardabil Province Education Organization, Parsabad, Iran - Email: akram.da531363@gmail.com